

**MAKTABGACHA TA'LIMGA QO'YILADIGAN DAVLAT TALABLARI ASOSIDA
OILA BILAN HAMKORLIKNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI**

Salaeva Muxabbat

UrganchDU professori.

Alpisbaeva Bibinur

NDPI 2-kurs magistri.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.23339580>

Bolalarning barkamol avlod to'g'risidagi tasavvurlarini shakllantirish, dunyoqarashini boyitish, davlat talablariga munosib shaxs sifatida shakllanishi, ularni biologik, ijtimoiy, psixolog, iqtisodiy, huquqiy-ma'naviy, ahloqiy jihatdan rivojlanishi, shaxslararo munosabatlarning o'ziga xos sir-asrorlarini o'rganishga bo'lgan zaruriyat va ehtiyoj ortib bormoqda.

Ota-onalarning bu xususiyatini taniqli pedagog va psixolog K.D.Ushinskiy o'z davrida ta'kidlagan edi. «Tarbiya san'ati, – deb degan edi u, – shunday xususiyatga egaki, deyarli barchaga tanish va tushunarli, ba'zilarga esa juda oson ish bo'lib tuyuladi – odam bu ish bilan nazariy va amaliy jihatdan kanchalik kam tanish bo'lsa, unga bu shunchalik tushunarli va oson bo'lib ko'rinadi.

Ota-onaning farzand oldidagi burchi, o'zbekona ta'bir bilan aytganda, farzandga yaxshi nom qo'yish, yaxshi muallim qo'liga topshirib savodini chiqarish, ilmi, kasb-hunarli qilish, oilali va uyli-joyli qilishdan iboratdir. Yuqoridagilarning barchasi maktabgacha ta'lim tashkiloti va oila hamkorligining muhim omillardan biri bo'lib hisoblanar ekan, kelajakda yosh avlod tarbiyasi uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Oilani mustahkamlashda yosh avlodni ma'naviy-ahloqiy tarbiyalashga, yoshlarni tashkiliy barcha imtiyozlaridan to'la foydalanishga, qulay sharoit yaratish lozimligini bugungi kundagi tub o'zgarishlar ko'rsatib turibdi. Chunki, bugungi kunda, oila va oilada bola tarbiyasidagi qator muammolar jamiyatni ma'naviy va iqtisodiy tanazzulining chiqishida to'sqinlik qilayotgani sir emas. Biz doimo farzandlar kelajagimiz, ertangi kunimiz vorislari, deb bong urishga ko'nikib ketganmiz.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oila integratsiyasi, bularning barchasi hamkorlik faoliyati tarbiya vositasi sifatida tarbiyalanuvchilarni maktabga tayyorlashni zaruriyat qilib qo'yadi. Bu holatga maktabgacha ta'lim tashkilotlari, oila va mahalla hamkorligi asosida juda sinchkovlik bilan yondashishlarni taqozo etadi. Oilaning ma'naviy olami serqirra hodisa bo'lib, jamiki oilaning jamiyatdagi siyosiy-ijtimoiy mavqeini, balki, tarixiy taraqqiyotiga xos xususiyatlari, shuningdek, iqtisodiy imkoniyatlarini, pedagogik-psixologik an'alarini qamrab olgan.

Bolaning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash uchun maktabgacha ta'lim tashkiloti ota-onalar bilan o'zaro hamkorlikning quyidagi shakllarini tashkil qilishi mumkin:

- 1) ota-onalarning maktabgacha ta'lim tashkilotisi borasidagi fikrlarini hisobga olish;
- 2) ilk rivojlanish masalalarida ota-onalarga bilim berish;
- 3) ota-onalarni o'quv-tarbiyaviy jarayonda faol qatnashishga jalb etish;
- 4) ota-onalarning tashkiloti hayotida ishtirok etish borasidagi tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti oila, mahalla hamkorligi integratsiyasi faoliyatida barkamol shaxs tarbiyasi va unga qo'yilgan zamonaviy talablar va imkoniyatlar farzand tarbiyasida uchlik faoliyatining imkoniyatlari cheksiz..

Bolaning har tomonlama rivojlanishi va ta'lim uchun MTT, oila va mahalliy jamoatchilikning o'zaro hamkorligi juda muhim bo'lib, u MTT uchun quyidagi maqsad va vazifalarni belgilab beradi.

Maqsadlar:

1. Ota-onalar hamda mahalliy jamoatchilik orasida maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga samarali ta'lim berish va ularni rivojlantirishga yo'naltirilgan hamkorlikni yo'lga qo'yish.
2. Ota-onalar va mahalliy jamoatchilik o'rtasida o'zaro do'stona muhit yaratish orqali MTT tarbiyalanuvchilarining pedagogik-psixologik kompetentsiyalarini qo'llab-quvvatlash.
3. Ota-onalarning MTTda o'tkaziladigan qo'shimcha tadbirlar orqali ta'lim tarbiya jarayoniga faol ishtirokini ta'minlash

Bolaning har tomonlama rivojlanishi va ta'lim olishi uchun ikki tarbiyaviy muhit oila va MTTning o'zaro hamkorligi juda muhimdir. MTT va ota-onalar orasidagi o'zaro do'stona hamkorlik MTT pedagoglari oldiga quyidagi muhim vazifalarni qo'yadi:

- ota-onalar bilan o'zaro ishonchga asoslangan munosabatlarni shakllantirish.
 - oilaning yagona ta'lim muhitida ishtirokini ta'minlash
 - bolaning rivojlanishi to'g'risida to'liq malumotga ega bo'lish va oilarga maslahatlar berish
- maqsadida oilalar bilan teskari aloqa o'rnatish;
- qulay va sokin sharoitda ota-onalar bilan uchrashish imkoniyatini toping
 - muammoni anqlashtiring: o'z nuqtai nazarini shakllantiring;
 - birinchidan ota-onalarning fikri, nuqtai nazarini tinglang, ularning maqsadlarini, havotirlarini tushunishga harakat qiling;
 - agar muammo bo'lsa, ota-onalarga murojaat qilishdan avval uni mohiyatini aniqlashtirib oling;
 - o'zingiz va ota-onalaringiz bu vaziyatda nima qilish mumkinligini so'rang;
 - imkon qadar masalaning ko'proq hal etish yo'llarini muhokama qiling va ikkala tomon uchun maqbul variantni tanlang.

Tarbiyachilar va ota-onalarning bola ongiga ta'siri qarama-qarshi bo'lmasligi, aksincha uyg'unlashgan bir-birini to'ldirgan holda, bola ijobiy va faol tarzda qabul qilinishi muhim ahamiyat kasb etadi. Bunga erishish uchun pedagoglar va ota-onalar o'zaro hamfikir, maslakdosh bo'lishlari, turli muammo va masalarni hamkorlikda hal etishlari darkor.

Pedagoglar oilalar bilan o'zaro hamkorlikni yo'lga qo'yishda quyidagi oilaga yo'naltirilgan, pedagogik yondashuvlarning asosi hisoblangan printsiplarga amal qilishlari zarur.

O'z tarbiyachilarining oilalaridan xabardor bo'lish zarur. Biz, avvalo, o'zimiz bilan birga hamkorlikda faoliyat olib boryotgan oilalarni nechog'lik yaxshi bilishimizni idrok etishimiz zarur.